

Slægtshistoriske Bidrag.

Af Louis Bobé.

I.

Slægten von Gerstenberg.

Den danske, endnu blomstrende Militærslægt von Gerstenberg, der Søn efter Fader i næsten 200 Aar har tjent som Officerer i den danske Hær, og hvis kendteste Mand var Heinrich Wilhelm v. Gerstenberg, Ritmester og Kommitteret i tyske Rentekammer (død 1823), fremragende dramatisk og lyrisk Forfatter i det tyske Sprog og fortjent som Fornyer af de nordiske Heltesagn og den danske Folkeviser, har stadig ført Adelsprædikatet, men ikke kunnet godtgøre sin Tilknytning til andre, i Udlandet nobiliterede Slægter af Navnet Gerstenberg.

Naar Slægtens Oprindelse saa ganske er gledet ud af Bevidstheden, skulde dette, efter Familietraditioner, repræsenterede af den 1912 afdøde Generalmajor Heinrich Wilhelm Thuerecht von Gerstenberg, Sønesønssøn af Digteren H. W. v. Gerstenberg, skyldes den Omstændighed, at Slægtens ældste kendte Stamfader Heinrich Wilhelm v. Gerstenberg, f. 1693 i Erfurt, Digterens Fader, havde aflagt sin Adel, fordi han som Ritmester i fremmed Tjeneste havde nedlagt sin Modstander i Duel og var flygtet til Danmark, hvor han atter tjente sig op fra menig Rytter til Ritmester.

I Kneschkes Deutsches Adels-Lexicon opføres tre adelige Familier af Navnet Gerstenberg, en thüringsk, hvis Stamsæde af samme Navn laa ved Altenburg og antages uddød 1710 m. Heinrich Wilhelm v. Gerstenberg (Vaaben: i Sølv et tretindet Bjerg); en sachsisk, hjemmehørende paa Klein-Sulza i det weimarske, og endnu blomstrende 1847 (Vaaben: i Sølv en krummet rød Sparre), samt den 1610 i Rigsadelstanden med Marcus Gerstenberg op-højede Patricierslægt fra Erfurt, hvoraf endnu en Linje blomstrer, der ved Adoption har antaget Tilnavne: v. Gerstenberg, Edler v. Zech genannt v. Müller (Vaaben: i Blaat en Ridder, der dræber en Lindorm). Det er til denne Slægt, den danske Gren nærmest har søgt Tilslutning og regnet sin Afstamning fra

Første Gang den danske Slægt Gerstenbergs Stamfader nævnes, er i 1727, da han blev viet i Jylland. Kirkebogen for Lejrskov Sogn, Andst Herred, Ribe Amt, melder, at 27. Maj 1727 blev her viet Kvartermester ved Ritmester Thomstorps Kompagni i Kolding Henrik Vilhelm Gerstenberg og Elsebet Schrølling, Vagt-

mester Schrollings Datter i Egholt¹⁾. 1729, 16. Decbr., blev i Kolding Kirke døbt Hinric Vilhelm Gerstenbergs Søn Carl Hinric. Faddere: Ritmester Tomstorf, Lieutenant Debitz (Dewitz), Lieutenant Knudsen, Frue Ritmester Lützows, Frue Lieutenant Grosmans²⁾.

I November 1746 ansøgte hans Regimentschef, Greve Frederik Conrad Holstein, Overkrigssekretæren om at give Vagtmester Gerstenberg, der nu var over de halvtreds, udvirket Karakter som Kornet réformé ved Regimentet. Han vil ikke, skriver Holstein, saalænge jeg er ved Regimentet, forlange Gage og ansøger kun om denne Karakter for at opnaa nogle aarlige Gratifikationer fra sine Slægtninge, der ikke mere vil sende ham noget som Underofficer. Gerstenberg har tjent i næsten 20 Aar i det Haab at opnaa Graden som Kornet réformé og staar nu i Færd med at forlade Tjenesten, for andet Steds at finde bedre Lykke. Overkrigssekretæren vilde ved at bevilge hans Begæring øve en Retfærdighedshandling³⁾. Ansøgningen bevilgedes under 23. Novbr., og 5. Juni følgende Aar afrejste Kornet Gerstenberg paa to Maaneder i egne Anliggender til Hannover⁴⁾.

I September afgav hans Velynder Grev Holstein Regimentet til Grev Erhard Wedel Frijs, der ogsaa skattede Gerstenberg, som 1759 forfremmedes til Løjtnant. Ved Indmarschen til Meklenborg under det forventede Angreb fra Rusland blev Vogntransporten betroet ham, men her blev han ramt af et Slag i venstre Side, som varigt lammede hans Arm og gjorde ham utjenstdygtig. Nær ved de 70 Aar og efter 44 Aars Tjeneste indgav han fra Itzehoe 1763, 5. Jan., sin Afskedsbegæring med Bøn om at maatte beholde sin Løjtnantsgage og tildeles Ritmesters Karakter. Begge Dele blev ham bevilget paa anbefaling af hans ny Chef, Generalmajor Ludolph Erik v. Lersner, der vidner, at han havde »rühmlich und wohl gedienet, zu allezeit fleissig und eifrig⁵⁾.

Ritmester Gerstenberg døde 8. April 1769 i Rendsborg. Enken melder, at hendes Mand, der havde 14 Rdl. maanedlig Pension, havde efterladt hende fattig og trængende, hvorfor hun af Krigshospitalskassen fik bevilget 4 Rdl. maanedlig. Hun døde 12. Jan. 1773 i Rendsborg, 74 Aar gammel.

Hvad der af autentiske danske Kilder kan oplyses om Rit-

¹⁾ Medd. af Hr. Arkivar S. Nygård.

²⁾ Kirkebogen ved Landsark. i Viborg.

³⁾ Overkrigssekr. indk. Breve 1746 H.

⁴⁾ Ref. Sager 1747 27. Maj Overkrigssekr. indk. Breve 1747 H.

⁵⁾ Ref. Sager 1763 5. Jan., Nr. 37. I en Indberetning af 1762 fremhæver Lersner, at den ellers vel meriterede 65 aarige Løjtnant Gerstenberg var meget svag og havde tjent i 43 Aar (ib. 1762, 24. Febr.).

mester H. W. v. Gerstenberg, taler for, at Familietraditionen om hans Livs Vanskæbne, er trolig nok, at han ved udholdende Pligttrøskab og dygtig Tjeneste gennem mange Aar nær ved Støvets Alder i et fremmed Land kæmpede sig frem til den Charge, han i sin Ungdom havde forbrudt ved en letsindig Streg. Efter de forskellige samstemmende Angivelser maa han være født 1696 og 1718 være traadt i dansk Tjeneste.

Paa en i Familien opbevaret, vistnok af hans Sønesøn opstillet Stamtavle, der begynder med ham, angives han at have været gift to Gange, først med Wilhelmine v. Harstall, anden Gang med N. N. Schrøling. Som det vil ses af Allg. deutsche Biographie og Dansk biografisk Lexikon, kender Forfatterne af Digterens Biografi ikke hans Moders Familienavn.

Ved stadigt fortsatte Efterforskninger, foranledigede ved min gennem en lang Aarrække nærede Interesse for Digteren Gerstenberg og ved et heldigt Fund, som skyldes Hofjægermester C. E. A. Schøller, der hos en Antikvitetshandler i Odense kom efter en gammel Familiebibel med genealogiske Optegnelser om Familierne Schønnemann (adlet v. Gyldenskiold) og Schrøling, kunde det omsider oplyses, at Digterens Moder var Elsebe Schrøling, f. 13. Jan. 1707 i Vonsild, Datter af Vagtmester Hans Heinrich Schrøling († 1739 i Vorbasse) og Itke Schønnemann, hvis Brodersøn var den 1765 i den danske Adelstand ophøjede Kaptajn Peter Schønnemann v. Gyldenskiold. Slægten Schrøling var iøvrigt indkommet fra Hannover og stod fra 1670 i dansk Militærtjeneste¹⁾.

En Stamtavle over den sachsiske Adelslægt von Harstall, til hvilken Ritmester H. W. v. Gerstenbergs første Hustru hørte, og som indkom til Danmark med Hans Wilhelm v. Harstall, der købte Pederstrup og Berritsgaard paa Lolland, har jeg meddelt i »Der deutsche Herold« 1890 Nr. 2, men formaar ikke at anvise den omspurgte Wilhelmine v. Harstall en Plads i Genealogien. Antagelig er denne Dame ved den danske Families Forsøg paa at rekonstruere Stamrækken kritikløst bleven overført fra Erfurter Gerstenbergernes Stamtavle.

Spørgsmaalet om Slægten v. Gerstenbergs Oprindelse henstod imidlertid stadig uløst, indtil en Afhandling i Familiengeschichtliche Blätter i Aprilheftet 1918 af Friherre Karl von Bothmer: Der Erbhof zu Thedinghausen und die Familien v. Gerstenberg und v. Meihern, omsider ledte paa det rette Spor. Paa Erbhof, der ligger i det til Hertugdømmet Brunsvig hørende Amt Thedinghausen ved Weser syd for Bremen, opførte Hertug Johan Frederik af Gottorp, Broderen Hertug Johan Adolfs Efterfølger som Erkebiskop af Bremen, 1619 en prægtig, slotslignende Bygning, der endnu

¹⁾ Efterladte Reventlowske Papirer VIII, Till. S. 7.

er bevaret som et af Renæssancestilens smukkeste Mindesmærker i Bremens videre Omegn. Han skænkede Erbhof til sin Elskerinde Anna Dobbel, til hvem han lod sig morganatisk vie, og som 1621 med deres Børn Frederik, Christian og Christine af Kejseren op-højedes i Adelsstanden med Navnet von Holstein. 1681 købtes Erbhof af Thomas v. Gerstenberg, svensk Kaptajn, Kommandant i Rotenburg i Hannover og Drost i Verden. Som det fremgaar af Anreps Svenska Adels Ättar-Tafler I., Nr. 532, blev Thomas Gastmeyer »af hæderlige Forældre i Staden Minden« og hans Broder Hans Gastmeyer, svensk Regimentskvartermester, optaget i den svenske Adelstand d. 26. April 1651 med Navnet Gerstenberg. I Carlskiölds Svearikets Vapenbok er Vaabenet unøjagtig gengivet som fremstillende en over en blaa Skjoldfod, af en Sølvstrøm opstigende, mod venstre vendt rød Løve i Guld; paa Hjelmen en mod venstre springende rød Løve mellem 3 Faner (rød, blaa, guld-guld, blaa, rød). Anrep nævner kun de to Brødre og tilføjer: »Ätten ansågs för längesedan utgången.«

Efter den endnu paa Erbhof bevarede, af Thomas v. Gerstenberg 1683 anlagte »Erb-Hausbuch und Protocollum« meddeler v. Bothmer en Oversigt over Erbhofs Ejere af denne Slægt. Thomas v. Gerstenberg døde 19. Dec. 1693 paa Erbhof, efterladende Sønnen Heinrich Wilhelm v. Gerstenberg, svensk Ritmester † 1712, Arving til Erbhof, gift 1683 m. Katharine v. Klencke (Datter af Ortgies Friedrich v. Klencke til Dommerstedt og Mette Ilse v. der Hude) og Datteren Beate Elisabeth v. Gerstenberg, f. 16. Febr. 1645, † 23. Decbr. 1726, g. 1664 m. den 1690 i den svenske Adelstand op-højede svenske Oberst Johan Anton v. Meihern, † 1699 i Stock-holm. Nærmere Oplysninger vil Kirkearkivet i Lunsen, Erbhofs Sognekirke, kunne give. En velvillig, privat Meddelelse fra Hr. Baron K. Bothmer oplyser, at Heinrich Wilhelm v. Gerstenberg 3. Juli 1703 opgiver sin Husstand paa Erbhof saaledes: »Meine Person, 3 Töchter, davon die jüngerste 14 Jahr alt ist, ein Sohn, so den 30. Juli a. c. ins 13 Jahr getreten, so studieret, ein Etudiant, Msr. Ludemius, so der Kinder Informator ist.« Lignende Angivelser findes fra 1706 og 1709, uden at Sønnen er nævnt; han maa altsaa have forladt sit Fædrehus.

Som Heinrich Wilhelm v. Gerstenbergs Børn anføres: M e t t e B e a t e v. G e r s t e n b e r g til Erbhof, f. 1685, † 1763, g. m. Karl Ludvig v. Meihern i Verden, Landraad i Thedinghausen, svensk Kaptajn (Søn af ovenn. J. A. v. Meihern) † 1756; e n D a t t e r † før 1754, g. m. v o n H o r n; E l i s e G e r t r u d v. G e r s t e n b e r g, levede ugift 1754, og en Søn v. G e r s t e n b e r g, født 30. Juni 1691, »† anscheinend vor dem 13. Nov. 1706« Ifølge K. L. v. Meihern og Hustrus 1754 affattede Testamente

skulde Erbhof tilfalde deres Niece Beate Magdalene v. Ompteda f. v. Horns yngste Søn Carl Ludvig v. Ompteda, men Elisabeth Gertrude v. Gerstenberg have Nyttebrugen efter begge.

I Arkivet paa Erbhof omtales H. W. v. Gerstenberg mærkelig nok ikke senere, hvilket kunde tyde paa Familietraditionens Rigtighed, hvad enten det skyldes en Duel, eller den Omstændighed, at han af en eller anden Grund har levet i Ufred med Familien. At Underofficeren ikke passede i Familiens aristokratiske Selskab, fremgaar af ovennævnte; Baron Bothmer drager samme Konsekvens som Anrep, at Slægten forlængst er uddød.

At imidlertid Fru v. Meiherns og Frk. E. G. v. Gerstenbergs 1690 fødte, ovenfor som tidlig afdød nævnte Broder er identisk med Ritmester Heinrich Wilhelm v. Gerstenberg, har atter et heldigt Fund skaffet fuldgyldigt Bevis for.

I Sorø Akademis Bibliotek findes et Eksempplar af første Udgave af Digteren Gerstenbergs Ungdomsdigte »Tändeleyen«, Leipzig 1759 (64 Sider), vistnok det eneste kendte Eksempplar herhjemme. Bogen er tilegnet: »An die Frau Landrätthin von Meihern und das Fräulein von Gerstenberg etc. meine gnädigen Tanten.« Der omtales »die zärtliche Liebe, die Sie, gnädige Tanten, mit dem besten Bruder und mit einem glücklichen Sohne verbindet Dero Neveu H. W. v. G.« Denne Dedikation lader ingen Tvivl aaben om Digterens Nedstamning fra den 1651 nobiliterede Thomas v. Gerstenberg og hans i Danmark levende Efterkommeres Ret til fornyet Anerkendelse af deres svenske Adel. Menneskelig set er det derimod vanskeligt at forstaa, at de »naadige Tanter« affærdigede den »bedste Broder« med »Gratifikationer«, som han først efter sin Ophøjelse til Officer kunde gøre sig Haab om.

Digteren Heinrich Wilhelm v. Gerstenbergs Daab er indført i Tønder Kirkebog saalydende: »1737, 6. Januar hat der Hr. Wachtmeister Gerstenberg taufen lassen einen Sohn Heinrich Wilhelm. Gevattern: der Herr Ritmeister [Baltzer Ulrich] Knutzen, Hr. Sekret. Fabricius, Frau Cammerrätthin Werfeln.«

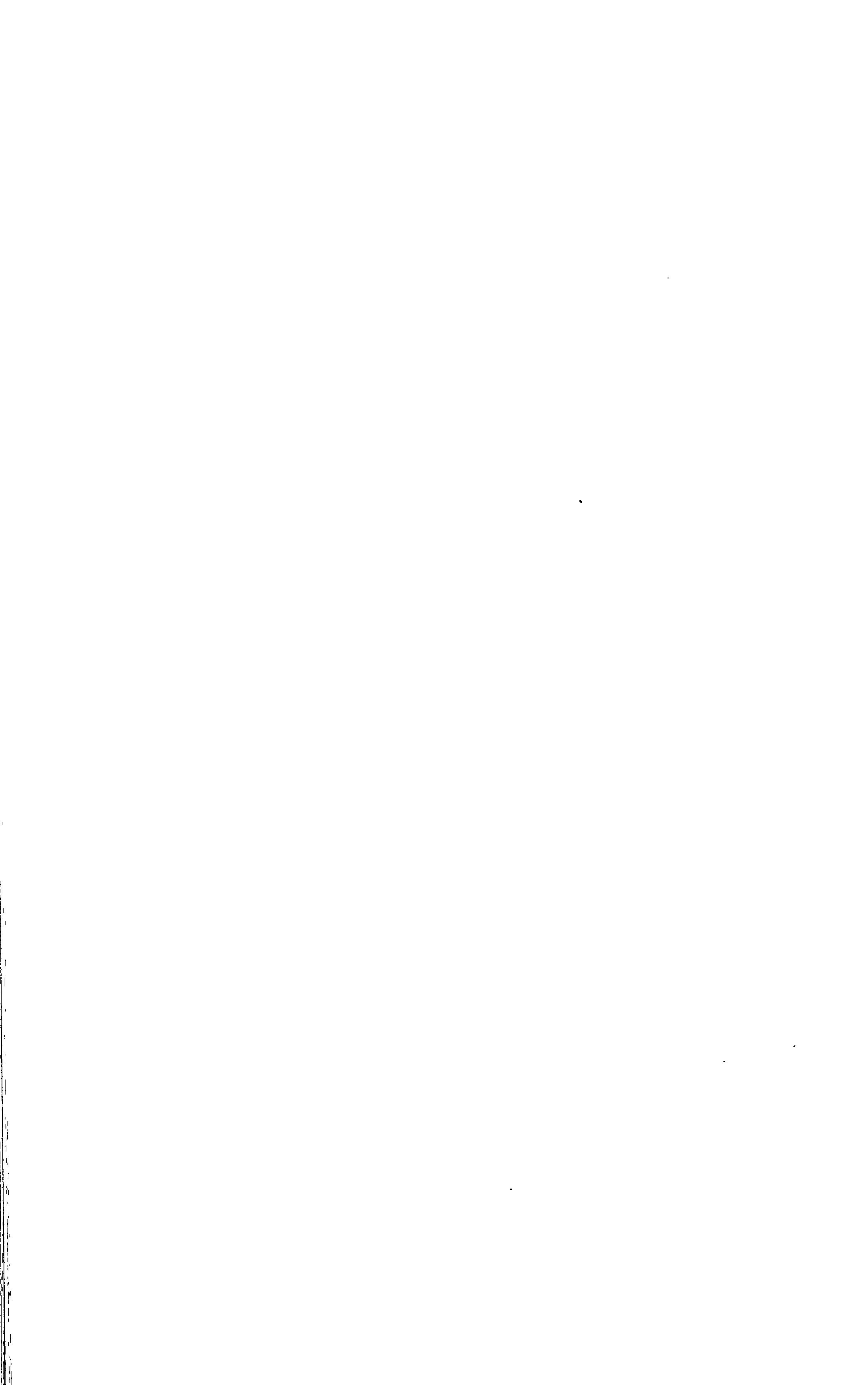
II.

Om Borgmester paa Christianshavn Jakob Madsen og hans Slægt.

Ovenstaaende, efter E. F. S. Lund, Danske malede Portræter IX, 8 gengivne Familiebillede, Originalmaleri indsat i Epitafiet over Borgmester i Christianshavn Jakob Madsen og Hustru Karen Eilersdatter, skal ifølge nævnte Værk fremstille foruden hint Ægtepar deres Børn E i l e r J a c o b s e n B r u u n, Proprietær i Jylland, g. m. Morten Reenbergs Søster Kirstine; C h r i s t i a n

BORGMESTER PAA CHRISTIANSHAVN
JAKOB MADSEN OG HANS SLÆGT

B r u u n, Proprietær paa Fyen; K a r e n B r u u n, g. m. Handelsmand og Brygger paa Christianshavn Hans Hoppe, † 1666; I v e r B r u u n, Brygger, en af de 32 Mænd, g. m. Maria Gutzlow; M a r e n B r u u n, g. 1659 m. Oberst Jean de la Haye; M a r g r e t h e B r u u n, g. m. Handelsmand Claus Byssing. Disse Angivelser, der er hentede fra Giessings Jubellærere III. Bd., Stmt., tiltrænger, som det følgende skal vise, væsentlige Berigtigelser.

Jakob Madsen er en af de mest fremtrædende Skikkelser i Københavns Historie paa Christian IV.s Tid. Født i Visby paa Gulland 1596 kom han i ung Alder til Hovedstaden og var allerede 1626 en saa anset Mand blandt Byens Borgere, at han ved Pinsedrikken dette Aar optoges i det kgl. Skydeselskab. Han drev den Gang Handel paa Middelhavet, havde flere Skibe i Søen og leverede Tømmer til en Række af Christian IV.s Nybygninger. 1636 deltog han selv tredje i Entreprisen ved Opførelsen af 100 Bygninger i Nyboder, senere ved St. Annæ Bro, Holmens Kirke, det ny Tøjhus o. s. v.

Som Bevis paa hans Indflydelse kan nævnes, at han, stik imod Forordningen, 1636 fik Lov paa Børsen at have Ild i to Skorstone og holde Vinkælder. Samme Aar flyttede han fra København til Christianshavn, blev 1641 Borgmester her og havde Ølaccisen for begge Byer i Forpagtning. Fra 1642 havde han lejet Børsen for fem Aar og fik hele Bygningen endog til Købs 1647 for 50,000 Rd., der skulde gaa af i de Krav, han havde paa Kronen for Leverancer af Tømmer og Proviant, som 1649 var løbet op til 270,000 Rdlr. I 1644 udrustede han en hel lille Flaade, og 1646 blev tre af hans Skibe opbragt af Biskayerne. Allerede 1640 beløb hans Fordringer paa Kronen sig til 14,470 Rdlr. Borgmester Jakob Madsen døde 21. Maj 1653.

Hans Hustru Karen Eilersdatter var Datter af Borgmester Eiler Jakobsen i Vordingborg og første Hustru Margrethe Pedersdatter. Paa det endnu bevarede Familiebillede i Epitafiet over dette Ægtepar i Vordingborg Kirke findes Portrætter af hende og hendes Halvsøster, malet 1620. Hun fødtes 1591 i Vordingborg og døde 24. Nov. 1674. Om hendes første Mand vides intet nærmere. 1669, 17. Aug., fik hun Skøde paa Gods i Fyen, Langeland og Jylland for 50,000 Rdlr., ialt 1,002 Tdr. Hartkorn, mod at afstaa Børsen¹⁾.

I Skiftet efter Karen Jakob Madsens (1673) er de Fordringer, hun havde til Gode hos Kronen, ansat til 50,902 Rdlr., hvoraf Halvparten tilkommer »s a l i g J a k o b M a d s e n s B ø r n

¹⁾ Se Afregninger K 18 v. x., K 8, J 8 K I—IV. Fordr. af udenl. og priv. Pers. VIII 4 J 7. Kronens Skøder (ved F. J. West) II, 1908, 297.

Iver, Eiler og Christian Jakobsønner samt Datteren Maren Jakobsdatter samt Oberst de la Haye; »den anden Halvpart tilfalder Moderen. Desforuden var angivet en anden Fordring paa 22,410 Rdlr., Halvparten de nærmeste Arvinger, den anden hende selv. Disse Moderens Andparter var beregnet til Skifte og Deling mellem hendes samtlige Børn, saavel de nævnte fire som »de tre andre Døtre, Karen, Anne og Johanne Ivers Døtre, som hun havde avlet med hendes første Mand Iver Nielsen Bruun. »Den samlede Arv beløb sig med Renter og Rentes Rente 1690 til 128,096 Rdlr., der da beregnedes til Deling i 10 lige Søsterlodder, til hver 5,123 Rdlr.¹⁾

Efter disse Angivelser om Maren Eilersdatters Mand og Børn af begge Ægteskaber maa Personerne paa Familiebilledet, der er malet efter 1647, da Jakob Madsen erhvervede Gravstedet i Holmens Kirke, identificeres saaledes:

Hovedpersonen i Billedet er Karen Eilersdatter, til højre for samme hendes to Mænd Iver Bruun (nærmest) og Borgmester Jakob Madsen (med Pibekraven); til venstre for hende hendes tre Døtre af første Ægteskab; nemlig ved hendes Side den yngste, Johanne, ovenfor Karen (den ældste) og Anna; de øvrige Personer i øverste Række er hendes Børn af 2. Ægteskab, efter Alderen Datteren Maren (nærmest hende) og Sønnerne Iver, Eiler og Christian (yderst) foruden to tidligt afdøde Børn.

Om Børnene, der alle antog Navnet Bruun, vides følgende: Karen var gift med Hans Hoppe (Stamfader til den senere adlede Familie Hoppe), Borger paa Christianshavn, boende i sin egen Gaard paa Hjørnet af Torvegade og Prinsensgade og Ejer af flere Møller i og udenfor København, paa Runddelen paa Vandkunsten, Østre Bolværk paa Christianshavn og paa Volden ved Vesterport, † 1666. En anden af Døtrene af første Ægteskab var gift med en Rasmus Bruun²⁾.

Iver Jakobsen Bruun, maaske den Iver Jakobsen, der 1650 optoges i det kgl. Skydeselskab, var Brygger og havde 1666, da han gjorde Testamente, i 11 Aar været gift med Marie Philipsdatter³⁾. Eiler Jakobsen Bruun ejede 1673 Nordentoft Gaard (Hundborg H., Sjørring S.) og døde 1681 i Novbr.

¹⁾ Kgl. Res. til Rentekammeret 1674 15. Okt. Rentek. Res. 1690. 12. Nov.

²⁾ Rasmus Rasmussen Bruun, Regimentskvartermester ved Oberst Stürcks Reg., døde 1681; g. 1678 m. Sophie Cathrine Truchsess (g. 2. m. Regimentskvartermester Hans Beldring), nævnes 1690 som Dattersøn af Karen Eilersdatter (Pers. Tidsskr. 6. R. III, 298).

³⁾ ib. 7 R. III, 167.

i København, hvorfra hans Lig førtes til Thisted. Han var gift med Birgitte Thomasdatter, der 1686 fik Eftergivelse for Skatte-restancer og levede 1688¹). M a r e n (Maria) blev 1659 i Frelsers Kirke viet til Jean de la Haye, Oberst for C. H. v. der Ostens Regiment, hvem hun overlevede. Deres Datter Adriane var gift med Generalkrigskommissær Christian Dietrich, hvis Søn var Generalmajor Johan Christian Dietrich (f. 1689, † 1789); hans Datter Sofie Magdalene, gift med Kaptajn Hans v. Paulsen, gjorde endnu 1770 Krav paa Andel i Jakob Madsens Fordringer til Kronen²). Blandt de i Skiftet nævnte Døtre savnes den Margrethe, der ifølge Giessings sikkert ganske urigtige Meddelelse var gift med Claus Byssing, som var Svoger til Admiral Ivar Hoppe (Søn af Hans Hoppe). Han var Raadmand og en af de 32 Mænd, boede i Nybørs paa Hjørnet og opførte 1670 et Ridehus for Kongen, bisat 9. April 1689 i Trinitatis Kirke. Hans første Hustru Cathrine Hansdatter, [Hoppe], gift 1660, blev bisat 6. Sept. 1679; 1680 ægtede han Margrethe Ernstdatter (f. 1661, † 1732) (g. 2. m. Historiografen Niels Slange), havde i 1. Ægteskab Døtrene Cathrine (g. 1684 m. Marcus Kurtz) og Anna af 2. Ægteskab Sønnerne Claus, g. m. Johanne Sophie Christen Pedersdatter af Vindekilde, og Jakob Byssing³).

Hvad angaar den hos Giessing foruden de tidligere omtalte Sønner nævnte Christen Jacobsen Bruun, kan han kun for saa vidt kaldes »Godsejer«, som han ejede en Del Jordegods i Fyen, men saavidt vides, aldrig nogen Sædegaard eller Hovedgaard og altsaa ikke var Herremand. Gennem Fyens Landstings Skøde- og Pantebøger kan han følges gennem en Aarrække fra 1674 til 1697, da han boede i Landsbyen Bred ved Assensvejen, hans senere Skæbne kendes ikke, da Sognets Kirkebøger først begynder 1739.

Til Efterretning om, hvad der blev af det Jakob Madsen tilagte Gods i Fyen, og til Oplysning om hans Børn hidsættes følgende Uddrag af Skødebøgerne.

1674 sælger Christen Jacobsen Bruun, boende i Assens, med Fuldmagt af sin Moder Karen salig Borgmester Jakob Madsens til Hr. Jakob Madsen Lund i Flemløse en hende tilhørende Bondegaard i Flemløse. 1678 skøder Eiler Jacobsen Bruun, boende paa Nordentoft i Thy, Christen Jacobsen Bruun, boende i Assens, Maren salig

¹) ib. 7 R. I, 66. Rentekammerets orig. Res. 1686 30. Nov. Viborg Landstings Skøde og Panteprot. XXI, 356 (ved Hr. Arkivar S. Nygård). Angivelsen om hans Giftermaal med M. Reenberges Søster Kirstine i Jyske Saml. 2 R. II, 183).

²) Persh. Tidsskr. 3 R. II, 41; 5 R. VI, 272.

³) Persh. Tidsskr. 4 R. V, 164; 7 R. I, 42; II 22. Sjæll. Reg. 76 26. Marts 1689, 1690, 202. Kbh. Dipl. II 814, III 769, VI 605.

Oberst de la Hayes samt Claus Bysing, begge i København, til Amtsskriver Erik Nielsen Kongens Anpart i Korntienden af Flemløse. Aaret efter afhandlede Christen Jakobsen Bruun til Raadmand og Postmester Thomas Iversen i Assens den Korn-tiende af Kjærum, hans salig Moder havde faaet tilskødet af Kongen. 1686 solgte Christen Jakobsen Bruun, forrige Indvaaner i Assens, nu i København, til Hr. Hans Jespersen Lund til Tostrup og Uggerløse, Gods i Fyen og Jylland, som arvelig var tilfaldet ham efter hans Fader, og 1690, da han boede i Bred, andet Arvegods i Thy og Mors til Claus Bysings Arvinger, samt til Admiralitetsassessor Hans Knudsen sine tilfaldne Arvparter i Kongetiender i Fyen, nemlig Sandager og Vedtofte. 1694 gør C. J. Bruun og Jost Rosenmeyer, begge boende i Bred, vitterligt, at de Husarme i København til dem pantsætter to Bøndergaarde paa Alrø. I Anledning af de dem ved Raadstuedom af 11. Sept. 1679 og Højesteretsdom af 5. April 1690 overgaaede Domme i Sagen mellem dem og de Husarmes Direktør, paa Karen Borgmester Jakob Madsens Arvingers Vegne, som er 8 Søsterlodder, tilkommer de Husarme at betale ialt 2500 Rdlr. Endelig skøder C. J. Bruun, Jost Rosenmeyer og hans Kæreste Cathrine Bruun 1697 til Hr. Christen Andersen Holm i Vigerslev deres paaboende Gaard i Bred med tilliggende Huse¹).

Haandskrevne Registre til større Værker.

Af H. Hjorth-Nielsen.

Hvor ofte har ikke Manglen paa et godt Register gjort et Værk, der kunde være vort Fag til uvurderlig Nytte, til en død Skat! Tænk blot paa, hvor nyttigt et Register til Hoffmanns Fundatser eller Giessings Jubellærere vilde være! Sandheden heraf er i de senere Aar blevet erkendt af mange, og efterhaanden er der til flere betydelige Værker og Kildesamlinger skrevet Registre, som nu staar fremme paa det kgl. Biblioteks Læsesal. Disse Registre eksisterer jo ganske vist kun i et enkelt Eksemplar til hvert Værk, og for at kunne afbenytte dem er det altsaa nødvendigt at indfinde sig paa Læsesalen, eller, om man som udenbys boende ikke har Lejlighed hertil, ved Korrespondance indhente Oplysninger. Alligevel er Registrene af ganske uvurderlig Værdi for den personhistoriske Forskning, og vi skylder ikke blot de Mænd, som har ofret

¹) Fyens Landst. Sk. og Panteprot. V 760; VII 90 f.; VIII 183; IX 299, 372; X 208, 370; ved Hr. Landsarkivar G. L. Wad. Fyenske Saml. II 816, 834.